

วิถีชีวิต-ช่องทางทำกิน

“กล้วยไม้ดอกดอกชำ ฉันทิได นักธรณีไทย
เป็นไป เช่นนั้น” กลอนประโยคสั้น ๆ บนกระดาษ
กรอบเก่าที่ติดแปะอยู่ในห้องทำงานทีม ๆ สะดุดตา
แขกผู้มาเยือนอย่างเรามาก หลังจากต้องค่อย ๆ
ก้าวผ่านทางแคบ ๆ ที่แทบเดินสวนไม่ได้ สืบเท้า
ผ่านกองหิน กองดิน วางกระจัดกระจายอยู่เต็ม
เราก็ได้มานั่งพูดคุยกับ “นักธรณีวิทยา” เจ้าของ
กลอนดังกล่าว

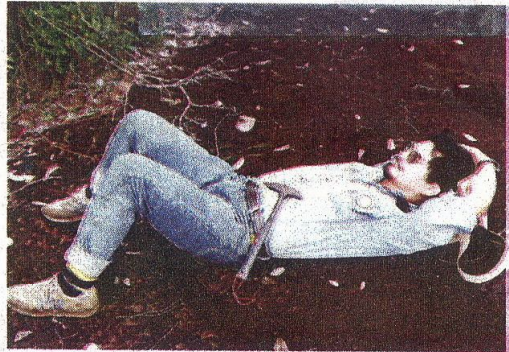
“ไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะต้องมาเป็นอาจารย์
สอนหนังสือ เพราะตอนนั้นใจคิดถึงแต่การได้ออก
ไปเป็นเสืออยู่ในป่า” เปิดบทสนทนาด้วยคำบอก
เล่าของ รศ.ดร.ปัญญา จารุศิริ หัวหน้าหน่วย
ปฏิบัติการวิจัยธรณีวิทยาแผ่นดินไหว และธรณีแปร
สัณฐาน (EATGRU) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลัง
จากเราถามถึงกลอนบทข้างต้น ซึ่ง รศ.ดร.ปัญญา

‘อยากรู้ (ภัยพิบัติ) แต่ไม่ทำ’

รศ.ดร.ปัญญา กล่าวว่ รอยเลื่อนของแผ่นดินก็คือรอยแตกที่มีการเคลื่อนที่ ถ้าสามารถหารอยแตกที่มีการเคลื่อนที่ได้ เรียกว่ารอยเลื่อน ซึ่งรอยเลื่อนจะมี 2 แบบ คือรอยเลื่อนที่ตายแล้ว กับรอยเลื่อนที่ยังเป็น ๆ หรือรอยเลื่อนมีพลัง บางคนเรียก รอยเลื่อนแผ่นดินไหว ซึ่งเป็นรอยเลื่อนที่มีโอกาสจะเกิดการเลื่อนได้อีกในอนาคต สำหรับรอยเลื่อนที่ตายแล้ว คือเคยเลื่อนมาแล้วในอดีตในอนาคตจะไม่เลื่อนอีก แล้วในขณะที่เกิดรอยเลื่อนขึ้น ช่วงนั้นจะเกิดแผ่นดินไหวที่เกิดจากรอยเลื่อนนั้น อธิบายง่าย ๆ ก็คือ แผ่นดินไหวเป็นผลมาจากการเลื่อนตัวของรอยเลื่อน

กับคำถามที่ว่า เราควรจะสนใจหรือติดตามรอยเลื่อนไหนเป็นพิเศษบ้าง? ปัจจุบันประเทศไทยมีรอยเลื่อนที่บรรจุอยู่ในแผนที่ของกรมทรัพยากรธรณีอยู่ 13 แห่ง แต่มีแนวโน้มว่ากำลังจะมีการบรรจุรอยเลื่อนที่ 14 ซึ่งก็คือ “รอยเลื่อนองครักษ์” ซึ่งคนกลัวมาก เพราะมันใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งหลังเปิดเผยข้อมูลก็มีผู้เข้ามาโทรศัพท์มาต่อว่า แต่ก็ได้อธิบายไปว่า...ทั้งหมดเกิดจากการศึกษาวิจัย คือค้นพบว่ามีรอยเลื่อนจากผลการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งก็ต้องมีการศึกษากันต่อไป

ส่วนที่คนมักจะถามกันมากกว่า ใน

ออกภาคสนามที่ลำปาง พร้อมอาวุธนักธรณี

กรุงเทพฯ มีรอยเลื่อนที่มีพลังอยู่ไหม? เรื่องนี้ก็มีหลายคนพูดกัน แต่ก็ไม่ไม่มีใครบอกได้ว่า...รอยเลื่อนนี้มีพลังหรือไม่? เพราะยังไม่มีการศึกษาจริงจัง

“ถามว่าผมอยากรู้ไหม นักธรณีวิทยาอยากรู้ไหม ทุกคนอยากรู้หมด รัฐบาลก็อยากรู้ แต่ไม่มีเงินให้ทำวิจัย เพราะอย่างอื่นสำคัญกว่า ก็เลยทำให้ไม่มีใครรู้ว่ารอยเลื่อนได้กรุงเทพฯ ที่มันพาดผ่านจังหวัดสมุทรปราการ ไปจนถึงชลบุรี มันเป็นรอยเลื่อนที่มีพลังอยู่ หรือตายไปแล้ว ทุกวันนี้เรายังไม่รู้ เพราะไม่มีการสำรวจหรือวิจัยอย่างจริงจัง ที่นี้ถ้าไม่ศึกษาจริงจังก็ไม่เป็นไร แต่คำถามคือ เรามีการเตรียมพร้อมรับมือบ้างหรือไม่? ซึ่งวิธีการเตรียมพร้อมรับมือที่ง่ายที่สุดสำหรับผมก็คือต้องฝึกซ้อม คำถามที่ตามมาคือ บ้านเราตระหนัก ตื่นตัว และเอาจริงเอาจังกับเรื่องนี้แค่ไหน?”